

De 80 de ani, o poveste de succes

de Vasile DOCEA

La 30 decembrie 1944, regele Mihai I al României a semnat Decretul-Lege prin care era fondată, la Timișoara, „Biblioteca Universității de Vest”. Aceasta a început să funcționeze propriu-zis în anul 1949, ca departament al Universității. În anul 1992, ea a fost transformată în Bibliotecă Centrală Universitară. Transformarea, care aducea cu sine dobândirea personalității juridice și trecerea în subordinea directă a Ministerului Educației Naționale, însemna o recunoaștere a importanței, dar și a calității superioare a bibliotecii. Ea devenea, astfel, una dintre cele patru biblioteci universitare de rang superior din România, cu rol strategic și de importanță națională. O poveste de succes, care încă se spune.

În decembrie 1944, deși războiul încă nu se terminase, rezultatul era previzibil. Oamenii se gândeau din ce în ce mai serios la felul în care lumea urma să fie organizată după încheierea păcii. Vechi proiecte, întrerupte de marea conflagrație, erau din nou puse pe agendă. Unul dintre aceste proiecte, care încolțise în mințile multor bănașeni încă din perioada interbelică, prevedea înființarea la Timișoara a unei universități. Unul dintre oamenii politici proeminenți din zonă, Sever Bocu, susținuse în mod insistent proiectul pe lângă guvernul de la București. Lui i s-au adăugat mulți alții, care, spre sfârșitul războiului, au reluat proiectul, la fel de insistent.

Așa se face că, pe 30 decembrie 1944, regele Mihai I a semnat Decretul-Lege pentru înființarea Universității de Vest. Aceasta urma să aibă șapte facultăți: Drept, Litere și Filosofie, Științe, Medicină umană, Medicină veterinară, Farmacie și Teologie. Pe măsură ce Decretul-Lege a început să fie pus în aplicare, s-a ajuns la soluția practică de a nu avea o singură Universitate, ci trei, care au avut diverse denumiri, dar care astăzi se numesc: Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” și Universitatea de Științele Vieții „Regele Mihai I” din Timișoara.

Același Decret-Lege, la articolul 26, prevedea și înființarea unei biblioteci: „Ministerul Educației Naționale va înlesni formarea Bibliotecii Universității de Vest.” Un al doilea paragraf al aceluiași articol schița și soluția înființării: „Biblioteca Municipiului Timișoara, după o prealabilă înțelegere cu primăria, va putea fi atașată Bibliotecii Universității și va funcționa ca institut de cercetări științifice pe baza unui statut special, primăria păstrându-și dreptul de proprietate.” Dar soluție preconizată de actul fondator nu a mai fost pusă în aplicare. Nu va exista o înțelegere cu

Primăria Municipiului, prin urmare, nici Biblioteca Municipiului nu avea să fie atașată Bibliotecii Universității. Se înțelege de la sine că, în lipsa fuziunii, nici „institutul de cercetări științifice” nu avea să mai prindă viață, cel puțin nu în formula prescrisă.

Totuși, biblioteca și-a început funcționarea propriu-zisă fără promisiul sprijin al bibliotecii municipale, căci în anul 1949 au intrat în patrimoniul ei primele cărți, așa cum rezultă din Registrul de inventar al instituției. De atunci, fondul de carte – în special carte științifică – a crescut constant, ajungând astăzi la peste un milion de titluri.

Dacă la început a funcționat în încăperi modeste ale Universității, cu timpul a ajuns să dețină propriile ei spații. În anii '70 a fost construită, în imediata apropiere a Universității, prima clădire proprie a bibliotecii, care deținea trei niveluri de depozitare și tot atâtea săli de lectură foarte mari. Ceva mai târziu, în 2008, a fost finalizată clădirea nouă, alături de cea veche, cu noi spații de lectură și de depozitare.

S-a petrecut și o modificare a statutului juridic. În decembrie 1992, prin Ordin al Ministrului Educației Naționale, biblioteca a fost scoasă de sub autoritatea Universității de Vest și a fost trecută în subordinea directă a Ministerului Educației Naționale. Totodată, instituția dobânda personalitate juridică și, prin aceasta, dreptul de a se autoadministra. Devenea, astfel, una din cele patru biblioteci centrale universitare din țară, instituții având rol strategic și importanță națională.

Istoria Bibliotecii Centrale Universitare „Eugen Todoran”, ajunsă la a optzecea aniversare, este o poveste de succes. Ea este depănată de generațiile de bibliotecari care au slujit-o, dar, înainte de toate, de profesorii, cercetătorii și studenții care i-au trecut pragul și continuă să o facă.